



## ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

**VAIDEOTSUS**  
**avaliku teabe asjas nr 2.1-3/17/197**

<b>Otsuse tegija</b>	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
<b>Otsuse tegemise aeg ja koht</b>	08.03.2017 Tallinnas,
<b>Vaide esitamise aeg</b>	27.01.2017
<b>Teabevaldaja</b>	OÜ Tartu Valla Kommunaal aadress: Haava 6, Kõrveküla alevik, 60512 Tartu vald e-post: <a href="mailto:kommunaal@tartuvv.ee">kommunaal@tartuvv.ee</a>
<b>Vaide esitaja</b>	Eraisik e-posti aadress: <a href="mailto:xxxx.xxxx@gmail.com">xxxx.xxxx@gmail.com</a>

**RESOLUTSIOON:**

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

**otsustan:**

- 1) **jätta vaie rahuldamata, kuna Tartu valla Kommunaalil ei ole vaide esitaja poolt soovitud lepinguid dokumenteeritud kujul. Samuti ei puuduta soovitud teave avalike ülesannete täitmist ning eelprojekti tellimiseks ei ole kasutatud eelarvelisi vahendeid;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

**VAIDLUSTAMISVIIDE:**

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

**FAKTILISED ASJAOLUD:**

1. 20.12.2016 esitas vaide esitaja Tartu Valla Kommunaalile teabenõude, milles palus Tartu Valla Kommunaal ja OÜ Nortim vahel sõlmitud alljärgnevatest lepingutest koopiaid:
  - a) *Vasula katlamaja kü asuva autoremonditöökoja muudatuste arhitektuurse eelprojekti koostamine*
  - b) *Vasula katlamaja kü asuva varjualuse arhitektuurse eelprojekti koostamine.*
 Samuti palus vaide esitaja edastada koopiaid hinnapäringutest ja pakkumustest, seoses eelprojektide tellimisega.
2. 28.12.2016 pikendas Tartu Valla Kommunaal teabenõudele vastamise tähtaega seoses asjaoluga, et Tartu Vallavalitsus on pöördunud selgituste saamiseks Andmekaitse Inspektsiooni poole.
3. 20.01.2017 edastas vaide esitaja Tartu Valla Kommunaalile meeldetuletuse teabenõudele vastamise tähtaja möödumise kohta.

4. Kuna vaide esitamise ajaks ei olnud Tartu Valla Kommunaal teabenõudele vastanud, siis esitas Eraisik 27.01.2017 inspektsioonile vaide
5. Peale vaide esitamist 03.02.2017 keeldus Tartu Valla Kommunaal teabenõude täitmisest.
6. Samal päeval teavitas vaide esitaja inspektsiooni, et ei nõustu teabevaldaja seisukohaga ning palub inspektsioonil jätkuvalt kohustada Tartu Valla Kommunaali väljastama teabenõudes soovitud dokumendid.

#### **VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:**

*20. detsembril 2016. a edastas Tartu Valla Kommunaalile teabenõude dokumendi koopiote väljastamiseks (Lisa-1).*

*28. detsembril 2016. a edastas Tartu Valla Kommunaal OÜ juhatuse liige vastuse, et pikendab teabenõudele vastamise tähtaega vastavalt AvTS § 19 alusel:*

*„ Esitasite OÜ-le Tartu Valla Kommunaal teabenõude ning soovisite teabenõude korrast, et teile väljastatakse Vasula katlamaja projekteerimisleping ja hankega seonduvad dokumendid. OÜ Tartu Valla Kommunaal on Tartu valla omandis olev osatühing. Samas on tegu eraõigusliku juriidilise isikuga ja eraõiguslik isik, kes täidab avalikku ülesannet on AvTS § 5 lg 2 kohaselt avaliku teabe valdajaks üksnes selle teabe osas, mis hõlmab avalike ülesannete täitmist. Teie teabenõudest ei selgu, kuidas on avaliku ülesande täitmisega seotud eraõiguslikule isikule kuuluva katlamaja projekteerimine. Riigikohus on selgitanud avaliku ülesande täitmisega seotud dokumentide kohta järgmist. Haldusülesannet täitvalt äriühingult on AvTS alusel võimalik teavet nõuda vaid avaliku ülesande täitmist puudutavas osas (AvTS § 5 lg 2).*

*Pöördusime kinnituse saamiseks ka Tartu Vallavalitsuse poole ja Tartu Vallavalitsus pöördus ka Andmekaitse Inspektsiooni poole. Eeldame, et Andmekaitse Inspektsioon annab kinnituse, kas teie taotletud teabe puhul on tegu avaliku ülesande täitmisega seotud teabega või ei. Edastame teile ka Andmekaitse Inspektsiooni vastuse. Lähtudes eelnevast pikendame teabenõudele vastamise tähtaega vastavalt AvTS § 19.“*

*20.01.2017.a saatsin meeldetuletava teate, et teabenõudele vastamise tähtajad on möödas.*

*„Edastas Teile 20.12.2016 teabenõude, millele saatsite 28.12.2016.a vastuseks, et pikendate vastamise tähtaega vastavalt AvTS §-le 19. Juhin Teie tähelepanu sellele, et lähtuvalt AvTS §-st 19 on vastamise tähtaeg ammu ületatud. Tuletan Teile meelde, et ametiisikuks peetakse ka omavalitsuse ja avalik-õigusliku juriidilise isiku asutatud äri- ja mittetulundusühingute ning sihtasutuste juhtorganite liikmeid ning neil on kohustus täita oma ametialaseid kohustusi ausalt ja õiguspäraselt.“*

*Paraku Tartu Valla Kommunaal OÜ-lt ei ole ma siiani rohkem tagasisidet saanud.*

*Tartu Valla Kommunaal OÜ on Tartu valla poolt loodud äriühing (100 %-lise osalusega) ja vald eraldab igal aastal Tartu Valla Kommunaal OÜ-le toetusi. Tartu valla 2017. a eelarve eelnõust loeb välja, et 2015. aastal eraldati toetust 312 000 €, 2016. aastal 258 000 € ja 2017. aasta eelarves on Tartu Valla Kommunaalile toetusi ette nähtud 274 500 € ulatuses, kusjuures eraldi on välja toodud, et toetusena antav summa sisaldab ka Vasula katlamaja ümberehituseks võetud laenu tagasimakse finantseerimist. Samuti maksab Tartu vald toetuste kaudu kinni Tartu valla Kommunaali masinapargi liisingmaksed.*

*Kuna on alust arvata, et Tartu Valla Kommunaal on tööde (projektide) tellimiseks sõlminud otselepinguid ja sellest tulenevalt rikkunud Riigihangete seadust, saigi selline teabenõue esitatud.*

*Paraku tundub, et nüüd üritatakse väita, et nad ei ole küsitud dokumentide osas teabevaldajad ja loodavad saada selles osas kinnitust ka Andmekaitse Inspektsioonilt. Mina sellega nõustuda ei saa. Kui ikka vald eraldab loodud äriühingule igal aastal toetusena sadadesse tuhandettesse eurodesse ulatuvat toetust, millega makstakse kinni kogu masinapargi liising ja ehituseks võetud laenud, siis pole võimalik väita, et nad ei täida avalikke ülesandeid.*

*Antud juhul leian, et küsitud dokumentide väljastamisest keeldumisega rikutakse minu põhiseaduslikke õigusi, sest eelarveliste vahendite kasutamist varjatakse.*

*Paraku pole otstarbekas pöörduda Tartu vallavolikogu revisjoniokomisjoni poole kontrollimaks äriühingu tegevuse seaduslikkust, otstarbekust, tulemuslikkust ning vallavara kasutamise sihipärasust, sest Xxxxx Xxxxxx, kes on volikogu revisjonikomisjonis esimees, on ühtlasi ka Tartu Valla Kommunaal OÜ nõukogu esimees.*

*PS! Olenemata sellest, et oleme pöördunud volikogu esimehe poole ja juhtinud tähelepanu, et valla eelarve eelnõud peavad olema veebilehel avalikustatud, pole eelnõusid siiani veebilehele üles laetud ja seetõttu ei saa Te tutvuda eelarve eelnõuga Tartu valla veebilehel ja panen selle lisana kaasa (Lisa-3).*

*Taotlen Tartu Valla Kommunaal OÜ-lt teabenõude korras küsitud dokumentide väljastamist*

## **TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:**

*OÜ-l Tartu Valla Kommunaal teabenõude vastus viibis tõesti. 23. jaanuaril sai koostatud lõplik vastus aga kahjuks jäi see välja saatmata. Esmane viivitus oli tingitud sellest, et Tartu Vallavalitsus pöördus Andmekaitse Inspeksiooni poole saamaks täpsemaid selgitusi teabevaldaja hindamise osas. Peale selgituste saamist sai koostatud ka vastus teabenõudele.*

*Eelprojektid on olemas ehitisregistris ja isikul on võimalik ennast autentides nendega tutvuda. Meie arusaama järgi soovis isik hinnapakumisi ja eelprojekteerimise lepingut. Eelprojekti koostamiseks pidas OÜ Tartu Valla Kommunaal suulisi läbirääkimisi erinevate projekteerijatega.*

*Ei eelprojekti tellimiseks ei olnud vaja välja kuulutada hanget, sest makstud summa ei ületa ei lihthanke ega rääkimata riigihanke piiri ja tegu ei olnud riigihanke raames sõlmitud lepinguga. OÜ Tartu Valla Kommunaal ei ole saanud nimetatud projektide koostamiseks vallalt rahalisi vahendeid. Tartu vald garanteerib OÜ Tartu Valla Kommunaal Vasula katlamaja ehituse finantseerimiseks võetava laenu tagasimaksud ja selleks on eraldi tehtud juba projekteerimise ja ehitushange. Eelprojekt eelnes sellele ning selle maksumuse tasus OÜ Tartu Valla Kommunaal omavahenditest. Kuna OÜ Tartu Valla Kommunaal hindas enda rahalise võimekuse peale eskiisprojekti valmimist ja nägi, et edaspidi on vajalik laenu võtmine, mida garanteeriks kohalik omavalitsus, sellepärast tehtigi juba eraldi riigihange projekteerimisele ja ehitusele. Kuna eelprojekteerimise osas ei ole tegu avaliku ülesandega ega selle teenuse tellimisel ei ole kasutatud avalikku raha ei saa see teavet ka väljastada. Lisaks võib hinnapäringutes kajastuda ärisaladusega kaetud teave ja teabenõudjal ei ole kohustust seda teavet saladuses hoida. OÜ Tartu Valla Kommunaal vastas teabenõudele täna.*

## **ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:**

### **Tartu Valla Kommunaal avaliku teenuse osutajana**

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 5 lg 2 sätestab, et eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist.

Avalikud ülesanded on vahetult seadusega või seaduse alusel riigile, KOV-le või muule avalik-õiguslikule juriidilisele isikule pandud ülesanded. Avaliku ülesande täitmisega on tegu ka siis, kui pädev asutus on eraõiguslikule isikule õigusakti või lepinguga andnud volituse või pannud kohustuse osutada avalikes huvides sellist teenust, mille toimimise eest vastutab seaduse järgi lõppkokkuvõttes riik või mõni muu avalik-õiguslik juriidiline isik.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 6 lg 1 sätestab, et omavalitsusüksuse ülesandeks on korraldada antud vallas või linnas sotsiaalteenuseid, -toetusi ja muud sotsiaalabi, eakate hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, ruumilist planeerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla ja linna teede ehitamist ja korrashoidu, kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita. Vald võib neid ülesandeid täita ise või asutada selleks oma äriühingu nende ülesannete täitmiseks.

Seega on antud juhul Tartu Valla Kommunaal teabevaldajaks teabe osas, mis puudutab KOKS § 6 lõikes 1 teenuste osutamist. Mulle teadaolevalt tegeleb Kommunaal avaliku teenuse osutamisega, mis puudutab teede ja tänavate korrashoidu Tartu vallas, mille osas on ta ka teabevaldajaks. Kui Kommunaal täidab mingeid avalikke ülesandeid, ei tähenda see seda, et ta oleks teabevaldajaks kogu tema valduses oleva teabe osas. Kui Kommunaal täidab avalikke ülesandeid või osutab avalikke teenuseid on ta teabevaldajaks ainult selle teabe osas, mis puudutab avalike ülesannete täitmist (näiteks teehooldust). Teabe osas, mis ei puuduta avalikke ülesandeid, Kommunaal teabevaldajaks ei ole.

Antud juhul on vaide esitaja soovinud Vasula katlamaja autoremonditöökojaks ümberehitamise eelprojekti ja varjualuse arhitektuurse eelprojekti koostamiseks sõlmitud lepingutest koopiaid. Kuna masinate remondi teostamiseks hoonete ehitamist ei näe ette ükski seadus, samuti ei ole ka vallal kohustust seda teha ning see ei puuduta eelnimetatud avalike ülesannete täitmist, siis ei ole remonditöökoja ehitamine masinate remondiks avalik ülesanne ning Kommunaalile ei laiene ehitusega seotud dokumentatsiooni osas teabevaldaja kohustused.

### **Tartu Valla Kommunaal teabevaldaja avaliku raha kasutajana**

Vaide esitaja leiab oma vaites, et „...Tartu Valla Kommunaal OÜ on Tartu valla poolt loodud äriühing (100 %-lise osalusega) ja vald eraldab igal aastal Tartu Valla Kommunaal OÜ-le toetusi. Tartu valla 2017. a eelarve eelnõust loeb välja, et 2015. aastal eraldati toetust 312 000 €, 2016. aastal 258 000 € ja 2017. aasta eelarves on Tartu Valla Kommunaalile toetusi ette nähtud 274 500 € ulatuses, kusjuures eraldi on välja toodud, et toetusena antav summa sisaldab ka Vasula katlamaja ümberehituseks võetud laenu tagasimakse finantseerimist. Samuti maksab Tartu vald toetuste kaudu kinni Tartu valla Kommunaali masinapargi liisingmaksed. /.../ Kui ikka vald eraldab loodud äriühingule igal aastal toetusena sadadesse tuhandettesse eurodesse ulatuvat toetust, millega makstakse kinni kogu masinapargi liising ja ehituseks võetud laenud, siis pole võimalik väita, et nad ei täida avalikke ülesandeid.“

AvTS § 5 lg 3 p 2 sätestab, et teabevaldajaga võrdsustatakse mh äriühing teabe osas, mis puudutab riigi või KOV-i eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist. See, kui Kommunaal on saanud valla eelarvest toetusi, ei tee teda teabevaldajaks kogu tema valduses oleva teabe osas, vaid üksnes selles osas, milleks on eelarvest saadud vahendeid kasutatud. Seega on Kommunaal teabevaldajaks kui saab toetust masinapargi liisingmakseteks selles osas, milliste masinate makseteks raha kulutati. Samuti kui vald tagab katlamaja ümberehituseks võetud laenu tagasimakseid, siis on Kommunaal teabevaldajaks nende maksete osas. Kui sellest rahast tasutakse ja projektide koostamise eest, siis ka sõlmitud lepingute osas.

Antud juhul on Kommunaal selgitanud, et ei ole saanud eelprojektide koostamiseks vallalt rahalisi vahendeid. Tartu vald garanteerib OÜ Tartu Valla Kommunaal Vasula katlamaja ehituse finantseerimiseks võetava laenu tagasimaksed ja selleks on eraldi tehtud juba projekteerimise ja ehitushange. Eelprojekt eelnes sellele ning selle maksumuse tasus OÜ Tartu Valla Kommunaal omavahenditest. Eeltoodut kinnitab ka see, et Riigihangete registris on 16.09.2016 avaldatud Vasula Katlamaja ja varjualuse rajamise hange, mis hõlmab ka projekteerimist. Hankedokumentidele lisatud ka katlamaja ja varjualuse ümberehituse eelprojektid, millel on kuupäev 19.04.2016. Samas aga vallavalitsuse otsus laenu tagamiseks on allkirjastatud 21.11.2016, mis on vastu võetud peale eelprojektide valmimist. Ehk siis vaide esitaja poolt soovitud eelprojektid on koostatud enne valla poolt laenu tagamist, mis tõttu pole inspeksioonil alust kahelda Kommunaali poolt edastatud selgitustes, et eelprojektide tellimiseks pole kasutatud valla eelarvelisi vahendeid.

Kuna Kommunaal ei ole saanud vallalt eelprojektide koostamiseks eelarvelisi vahendeid ning

remonditöökoja ehitamine ei ole avalike ülesannete täitmine ega avalike teenuste osutamine, siis ei ole Tartu valla Kommunaal vaide esitaja poolt soovitud lepingute ega hinnapakkumiste ja hinnapäringute osas teabevaldjaks AvTS-i mõistes.

Kui vaide esitaja sooviks on teada saada, milleks Kommunaal on vallalt saadud rahalisi vahendeid kasutanud, on tal võimalus selleks Kommunaalilt täiendavalt selgitusi küsida. Kuna 20.12.2016 esitatud teabenõudes seda tehtud ei ole, vaid on soovitud koopiaid konkreetsetest dokumentides, siis ei ole see antud juhul vaide esemeks. Ka puudub inspeksioonil pädevus anda hinnangut, kas eelprojektide tellimiseks oli vajalik riigihanke läbiviimine või ei.

*Vaide esitaja on juhtinud ka inspeksiooni tähelepanu sellele, et Tartu Vallavalitsus ei ole nõuetekohaselt avalikustanud valla võrgulehel eelarve eelnõud. Kuna antud juhul on vaide esitatud Tartu Valla Kommunaali tegevuse peale, milles vaide esitaja soovis ettekirjutuse tegemist Kommunaalile, mitte vallavalitsuse tegevuse peale, siis käesolevas vaideotsuses inspeksioon valla tegevuse osas seisukohta ei võta.*

### **Teabenõudele vastamine**

Vaide esitaja esitas 20.12.2016 Tartu Valla Kommunaalile (Kommunaal) teabenõude, milles palus edastada lepingutest, hinnapäringutest ja pakkumustest koopiaid. Seega oli tegemist teabenõudega, millele AvTS § 18 lõikest 1 tulenevalt tuleb vastata viie tööpäeva jooksul. 28.12.2016 pikendas Kommunaal AvTS § 19 alusel teabenõudele vastamise tähtaega, seoses asjaoluga, et Tartu Vallavalitsus on pöördunud selgituste saamiseks Andmekaitse Inspeksiooni poole.

AvTS § 19 näeb ette teabenõudele vastamise tähtaja pikendamise võimaluse juhul, kui teabenõuet on vaja täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev. Eeltoodud säte ei näe ette võimalust teabenõude täitmise tähtaja pikendamiseks põhjusel, et küsida järelevalveasutuselt seisukohta.

Inspeksioon vastas Tartu valla pöördumisele 19.01.2017. Vaide esitaja tegi Kommunaalile 20.01.2017 meeldetuletuse teabenõudele vastamata jätmise osas, millele Kommunaal jättis samuti vastamata. Seega on Kommunaal rikkunud teabenõudele vastamise tähtaega ning teabenõuete menetlemise korda.

Tartu Valla Kommunaal vastas vaide esitaja teabenõudele alles peale inspeksiooni tehtud järelepärimist 03.02.2017, milles keeldus teabenõude täitmisest põhjusel, et küsitud teave ei puuduta avalike ülesannete täitmist ega valla eelarvest saadud vahendite kasutamist. Oma vastuses inspeksioonile on Kommunaal aga täiendavalt selgitanud, et *eelprojekti koostamiseks pidas OÜ Tartu Valla Kommunaal suulisi läbirääkimisi erinevate projekterijatega*, millest tulenevalt võib aru saada, et Kommunaalil ei ole eelprojektide koostamiseks sõlmitud kirjalikke lepinguid. Seda on mulle telefonitsi kinnitanud ka Kommunaali juhataja. Küll aga ei ole Kommunaal seda selgitanud vaide esitajale. Eeltoodust tulenevalt võib Kommunaalile ette heita, et ta ei ole täitnud piisavalt AvTS § 23 lõikest 3 tulenevat selgitamiskohustust.

Tulenevalt eeltoodust, et Kommunaal on keeldunud teabenõude täitmisest õiguspäraselt, kuna vaide esitaja poolt soovitud lepinguid Kommunaalil dokumenteeritud kujul ei ole ning samuti ei ole soovitud teave seotud avalike ülesannete täitmise ega avaliku raha kasutamisega, siis tuleb jätta vaide rahuldamata.

*/allkirjastatud digitaalselt/*

Elve Adamson  
peainspektor  
peadirektori volitusel